

Ook in 2019 is er weer veel gebeurd op het gebied van pensioen en dat brengen wij graag in kaart. Net zoals vorig jaar geven we je graag een overzicht van alle belangrijke berichten omtrent pensioen.

Dit overzicht is er om een beknopt overzicht te geven van de pensioenontwikkelingen in 2019. Niet ál het pensioennieuws staat er in. We hebben geprobeerd het zo overzichtelijk mogelijk te houden. Heb je vragen m.b.t. ons jaaroverzicht? Laat het ons dan weten.

We linken bij veel berichten door naar nieuwsberichten en informatie, zodat je meer informatie kunt vinden over bepaalde onderwerpen. Het kan voorkomen dat sommige nieuwsberichten alleen toegankelijk zijn met een abonnement.

Januari

Van Rooijen heeft op 9 januari een [initiatiefvoorstel](#) gedaan tot verlenging van de periode waarin pensioenfondsen in dekkingstekort mag zijn. Een pensioenfonds moet korten op de pensioenen als er vijf jaar een dekkingstekort is. Van Rooijen wil deze periode verlengen tot zeven jaar.

Op 10 januari heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een [nieuw mededingingsformulier gepubliceerd](#) in verband met de verdeling van ouderdomspensioen bij scheiding.

De implementatiewetgeving van de herziene IORP-richtlijn (IORP II) is op 13 januari in werking getreden. Wij maakten hier een reeks nieuwsberichten over:

- Op 21 januari plaatsen wij een [nieuwsbericht](#) over grensoverschrijdende collectieve waardeoverdrachten.
- Op 28 januari plaatsten wij een [nieuwsbericht](#) over communicatie met betrekking tot de richtlijn.
- Op 7 februari ging het [nieuwsbericht](#) over sleutelfuncties.
- Op 11 februari plaatsten wij nog een [nieuwsbericht](#) over verschillende onderwerpen met betrekking tot de IORP II.

Op 22 januari heeft minister Koolmees [Kamervragen](#) beantwoord over de pensioenopbouw van mensen in loondienst. De reden dat er ondanks een verplichtstelling tot opbouw van pensioen geen pensioen wordt opgebouwd, is volgens hem dat er veel groepen werknemers in de uitzendsector buiten de verplichtstelling vallen. Denk hierbij aan jongeren onder de 21 jaar en werknemers die korter dan de wachtermijn van 26 weken werkzaam zijn.

Februari

Op 1 februari presenteerde minister Koolmees in een [Kamerbrief](#) de stappen die het kabinet zal zetten om tot vernieuwing van het pensioenstelsel te komen. Hij gaf daarin

eerst een terugblik van het pensioenakkoord in 2010 en daarnaast een tienpuntenplan voor de vernieuwing van het pensioenstelsel.

Op 5 februari heeft de Tweede Kamer het [wetsvoorstel](#) Arbeidsmarkt in balans aangenomen. Payrollwerknemers krijgen hierin een "adequaat" pensioen aangeboden. In lagere regelgeving wordt verder uitgewerkt wat hieronder wordt verstaan. Het wetsvoorstel treedt op 1 januari 2020 in werking.

Op 5 februari informeerde minister Hoekstra van Financiën de Eerste en Tweede Kamer in een [Kamerbrief](#) over het onderhandelaarsakkoord over het Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PPEP). Twee dagen later nam de Tweede Kamer een [motie](#) aan over de PPEP-onderhandelingen waarin de regering wordt opgeroepen om in de Europese Raad tegen de verordening te stemmen. Ondanks de bezwaren werd het voorstel door de lidstaten op 13 februari [aangenomen](#).

Willis Towers Watson heeft de jaarlijkse [Global Pensions Assets Study](#) gepubliceerd op 14 februari. Hieruit blijkt dat Nederland nog steeds de hoogste pensioenaanspraken heeft, ondanks een afname van 2,6% door de wisselkoers tussen de euro en de dollar.

Op 22 februari is het [verslag](#) van het algemeen overleg over de toekomst van het pensioenstelsel gepubliceerd.

Maart

Op 6 maart stelde Kamerlid Omtzigt (CDA) [Kamervragen](#) aan minister Koolmees over het feit dat het ABP jarenlang uitbetaalde partnerpensioenen terugvordert. De vragen gingen onder andere over de foutieve informatie van de Sociale Verzekeringsbank en hoe mensen redelijkerwijs hadden kunnen weten dat zij niet het juiste pensioen ontvingen.

Op 6 maart bracht de Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen de [nalevingsrapportage](#) van de Code van 2017/2018 uit.

Op 8 maart waren er [stakingen](#) in het OV, de bouw, de metaal en de schoonmaak. Ook in de havens van Rotterdam, Amsterdam en Zeeland werd er gestaakt. De reden van de staking was de verhoging van de AOW leeftijd.

Wij plaatsten op 8 maart een nieuwsbericht over artikel 108 van de Pensioenwet, ontslagbescherming voor leden van pensioenfondsen. In verband met verschillende reorganisaties binnen grote ondernemingen was er een grote behoefte aan meer uitleg over hoe dit precies zat. Lees het [hier](#) nog eens terug.

In de week van 12 maart werden verschillende pensioenmoties aangenomen in de Tweede Kamer. De [motie Van Dijk c.s.](#) om de pensioenonderhandelingen tussen het kabinet en sociale partners te bevorderen, de [motie Van Kent c.s.](#) om afspraken die voortvloeien uit een eventueel pensioenakkoord van structurele financiële dekking te voorzien en de [motie Omtzigt](#) die de regering verzocht binnen een halfjaar een voorstel uit te werken waardoor deelnemers rechtszekerheid kunnen krijgen van hun pensioenfonds over aanspraken en uitgekeerde pensioenbedragen en daarvoor zo nodig een wetswijziging voor te stellen. In een [Kamerbrief](#) laat minister Koolmees nader onderzoek doen naar hoe de motie van Omtzigt kan worden uitgevoerd. Op 14 maart reageerden wij op het ontwerpbesluit Wet Arbeidsmarkt in balans middels internetconsultatie. [Lees onze reactie hier](#).

Op 14 maart plaatsten wij een [nieuwsbericht](#) over de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen, die per 1 februari 2019 is gewijzigd.

In een [motie](#) van het lid Van Rooijen verzocht hij de regering op 19 maart om een voorstel te ontwikkelen waarbij er niet wordt gekort op opgebouwde pensioenrechten die door pensioenfondsen moeten worden doorgevoerd op grond van de onderschrijving van het minimaal vereiste eigen vermogen met een achtereenvolgende periode van vijf jaar, terwijl de dekkingsgraad hoger is van 100%.

In de editie van maart van het vaktijdschrift Pensioenadvies schreven Monica Swalef en Noortje van Bergeijk een artikel over de implementatiewetgeving IORP II en de financiële gevolgen hiervan. Lees het artikel [hier](#).

Op 22 maart bereikten het Parlement en de Raad een [voorlopig akkoord](#) over de herziening van het Europees toezicht. Dit toezicht wordt gevormd door de European Banking Authority (EBA), de European Securities and Markets Authority (ESMA) en de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA).

Op 27 maart zond minister Koolmees een [Kamerbrief](#) aan de Tweede Kamer waarin hij redenen geeft waarom een flexibele AOW-leeftijd niet heel veel toegevoegde waarde heeft.

In maart schreven wij ook twee vakartikelen. Het eerste vakartikel ging over trends en ontwikkelingen in de governance, deze werd geplaatst in 'Pensioen, Bestuur & Management'. Het tweede artikel ging over de IORP II richtlijn, met als titel: 'IROP II: pensioen in duidelijkere taal?', en werd geplaatst in 'Pensioen Advies'. Lees de artikelen [hier](#) nog eens terug.

April

Op 1 april werd een [besluit](#) van 19 maart in de Staatscourant gepubliceerd. Het belang van het economische verkeer wordt hierin benadrukt en het besluit behandelt het beleid dat de Belastingdienst hanteert met betrekking tot de waardering van pensioen- en lijfrenteverplichtingen in het kader van de jaarwinstbepaling.

Europese toezichthouden EIOPA lanceert ook op 2 april de derde [stresstest](#) voor pensioenfondsen. EIOPA wil met deze stresstest de veerkracht en mogelijke kwetsbaarheden van Europese pensioenfondsen analyseren.

Minister Koolmees (SZW) zendt op 4 april de Tweede Kamer de [antwoorden](#) op de Kamervragen van het lid Omtzigt (CDA) over "het feit dat het ABP jarenlang uitbetaalde partnerpensioenen terugvordert". De minister geeft daarbij onder andere aan: Uitsluitend het pensioenreglement bepaalt de aanspraken op pensioen of de uitkeringen. Nadat een fout is ontdekt, zijn zij daarom gehouden hetgeen te veel is uitbetaald, terug te vorderen, hierbij moet wel rekening worden gehouden met de omstandigheden van het geval. Als te weinig is uitbetaald, moet het resterende bedrag alsnog worden uitbetaald.

Op 4 april werd de PEPP-verordening [aangenomen](#) door het Europees Parlement. Verwacht wordt dat de eerste PEPP's binnen 2,5 jaar na inwerkingtreding op de markt zullen komen.

Minister Koolmees (SZW) heeft op 8 april 2019 [antwoord](#) gegeven op de Kamervragen van Martin van Rooijen over de brief van de minister over "vernieuwing pensioenstelsel". De minister gaat onder meer in op de vraag welke problemen hij denkt op te lossen met persoonlijke pensioenvermogens.

Op 9 april hebben de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars de [concept UPO's](#) voor 2020 gepubliceerd.

Op 10 april heeft de [AFM](#) haar jaarlijkse wetgevingsbrief naar Financiën en SZW gestuurd. Hierin pleit zij voor aanpassingen in toezichtwetgeving.

Op 11 april heeft minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat de vragen [beantwoord](#) van Kamerlid Van Rooijen over de doorrekening van het Klimaatakkoord.

Minister Koolmees [beantwoorde](#) op 16 april de Kamervragen van Smeulders en Snels (GroenLinks) over het EerlijkPensioenlabel. Op 23 april [beantwoorde](#) hij de Kamervragen van Omtzigt (CDA) over de rol van in Nederland werkzame vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen bij grote financiële schandalen.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 14 maart boetebeleidsregels vastgesteld. Wij schreven hierover op 23 april een [nieuwsbericht](#).

Op 24 april [informeerde](#) de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de voorzitter van de Tweede Kamer over de diversiteit binnen pensioenfondsbesturen in 2017 en over de toezegging om samen met de pensioenfondsen en toezichthouders in kaart te brengen hoe bepaalde maatregelen uit het Financieel Toetsingskader effectiever en doelmatiger zouden kunnen worden ingericht.

Op 25 april is in het [besluit](#) bekostiging financieel toezicht de verdeling van de kosten van het doorlopend toezicht gewijzigd.

Het Convenant toegang tot aan arbeid gerelateerde verzekeringen bepaalt sinds 1 januari 2010 dat verzekeraars bij verzekeringen die (mede)dekking bieden tegen het risico van overlijden een uitsluitingsclausule mogen hanteren. Wij schreven hier op 30 april een [nieuwsbericht](#) over.

Mei

Op 1 mei 2019 is het [Besluit](#) goedkeuring wijziging van het reglement van de Stichting Pensioenregister in de Staatscourant gepubliceerd. Het reglement bevat regels met betrekking tot het ontwikkelen en beheren van het pensioenregister, met inbegrip van de bekostiging daarvan en (de wijze van) de gegevensverwerking.

Op 13 mei [beantwoorde](#) minister Koolmees (SWZ) de vragen van het Kamerlid Van Weyenberg (D66) over het bericht 'Onderzoek: deelnemers bereid in te leveren voor duurzaam beleggen'. Hij vindt het positief dat veel deelnemers duurzaam beleggen belangrijk vinden.

Het [Rijksverslag](#) van 2018 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is op 15 mei gepubliceerd.

Bij de [behandeling](#) in de Eerste Kamer van het Wetsvoorstel Wet arbeidsmarkt in balans zei minister Koolmees op 20 mei toe dat het recht op een adequate pensioenregeling pas gaat gelden per 1 januari 2021 om partijen de gelegenheid te geven om die adequate pensioenregeling ook met elkaar af te spreken.

Op 24 mei schreven wij een nieuwsbericht over een aantal uitspraken van het Kifid over (beschikbare) premieregelingen met beleggingsvrijheid. Lees het nieuwsbericht [hier](#).

Op 28 mei legden werknemers van de NS de hele dag het werk neer. Ook het stadsvervoer in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag [staakte](#) en het [streekvervoer](#) deed ook mee. De partijen zijn het niet eens met de verhoging van de AOW-leeftijd.

Juni

Op 4 juni hebben het kabinet en de werknemers- en werkgeversorganisaties een [principeakkoord](#) bereikt over de vernieuwing van het pensioenstelsel. Wij hebben hier een [nieuwsbericht](#) over geschreven en alles op een rijtje gezet. Het komende jaar zullen wij dit blijven updaten. Houdt dus onze website in de gaten om op de hoogte te blijven!

Op 4 juni werden door de Tweede Kamer een aantal moties aangenomen over het nabestaandenpensioen. Klik [hier](#) voor het viertal moties.

In opdracht van het ministerie van SZW heeft Kantar Public eind 2018 een kwantitatieve peiling gehouden onder het Nederlandse publiek naar de beleving en opinie over het vastlopen van het pensioenakkoord en de modernisering van het pensioenstelsel. Het [rapport](#) werd op 5 juni geplaatst.

Op 5 juni publiceerde DNB haar [Overzicht Financiële Stabiliteit](#) (OFS) Voorjaar 2019. Daarin waarschuwt DNB dat de risico's voor de financiële stabiliteit toenemen.

Minister Koolmees reageert in een [Kamerbrief](#) op het [advies](#) van de Commissie Parameters waaruit blijkt dat pensioenfondsen rekening moeten houden met lagere dekkingsgraden vanaf 2021 en biedt de Kamer het [ontwerpbesluit](#) financieel toetsingskader pensioenfondsen aan op 11 juni.

Op 17 juni is het [wetsvoorstel](#) temporisering verhoging van de AOW-leeftijd bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakt. De wetswijziging is nodig om de AOW-leeftijd de komende jaren minder snel te laten stijgen. De Tweede Kamer heeft op 20 juni [ingestemd](#) met het wetsvoorstel.

Op 19 juni nam de Europese raad het Pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP) [verordening](#) aan. Wij schreven hier een [nieuwsbericht](#) over.

Op 20 juni heeft de ECB het [Economische Bulletin](#) van juni 2019 gepubliceerd.

Minister Koolmees heeft op 27 juni de Kamer [geïnformeerd](#) over de uitwerking van het voorstel van het mogelijk maken van de lumpsum. Ook stuurde hij de [nota](#) naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel temporisering verhoging AOW-leeftijd naar de Eerste

Kamer. In de nota geeft de minister antwoord op vragen van diverse Eerste Kamer fracties.

Juli

De Eerste Kamer heeft het [wetsvoorstel](#) temporisering verhoging AOW-leeftijd op 2 juli na stemming bij zitten en opstaan aangenomen.

Op 10 juli werd het [Besluit](#) tot wijziging van het Besluit toezicht accountantsorganisaties ondertekend. Pensioenfondsen met een belegd vermogen van meer dan €10 miljard worden hierdoor per 1 januari 2020 aangemerkt als organisatie van openbaar belang.

Minister Koolmees heeft op 9 juli een [brief](#) verzonden aan de Eerste Kamer waarin hij een toelichting geeft op de Verzamelbrief pensioenonderwerpen van 24 april 2019.

Augustus

Op 6 augustus schreven wij een [nieuwsbericht](#) over de modernisering van de pensioenverdeling bij scheiding.

Swalef heeft op 21 augustus gereageerd op het Concept Besluit 2019 tot wijziging van de beleidsregel geschiktheid 2012. Lees de reactie [hier](#).

Monica Swalef heeft in 2019 ook haar boek, 'Best practices & trends governance pensioenfondsen' uitgebracht. Een interviewboek met bevlogen bestuurders waardoor de bestuursmodellen nog meer tot leven komen. Kijk [hier](#) voor meer informatie over het boek of om het boek te bestellen.

Minister Koolmees geeft op 16 augustus [antwoord](#) op de Kamervragen van Van Kent. Volgens de minister blijft eerder AOW bij zwaar werk een onbegaanbare weg.

Op 27 augustus heeft de rechtbank Amsterdam in een [uitspraak](#) tussen Deliveroo en Bedrijfstakpensioenfonds voor het Beroepsvervoer over de weg bepaald dat Deliveroo voor al zijn medewerkers met een arbeidsovereenkomst pensioenpremie moet gaan betalen.

September

Monica Swalef schreef in september een artikel in PensioenAdvies over rollen, taken en bevoegdheden als rode draad voor ethische dilemma's. Vakbekwame en vaardige pensioenfondsbestuurders zijn noodzakelijk, om alle belangen die in een pensioenfonds verengd zijn, continu evenwichtig af te wegen. Lees het artikel [hier](#).

Minister Koolmees heeft op 4 september de [UPO-modellen](#) 2020 officieel vastgesteld. De belangrijkste wijziging in de modellen voor het UPO 2020 is het opnemen van het bereikbaar pensioen in drie scenario's, berekend met de Uniforme Rekenmethodiek.

Op 10 september heeft de Tweede Kamer vier [moties](#) aangenomen met betrekking tot aanvullend pensioen. Het zijn moties van het lid Slootweg (CDA); het lid Van Brenk (50PLUS); de leden Smeulders (GroenLinks), Van Dijk (PvdA) en Stoffer (SGP); het lid Omtzigt (CDA).

De Pensioenfederatie reageerde op 10 september op het conceptbesluit 2019 tot wijziging van de Beleidsregel geschiktheid 2012 door DNB. Lees de reactie [hier](#).

Op 11 september heeft minister Koolmees Kamervragen [beantwoord](#) naar aanleiding van het [artikel](#) in de Volkskrant 'Vijf jaarsalarissen als nabestaandenpensioen'.

Kamervoorzitter Khadija Arib heeft op 11 september namens de Tweede Kamer een brief gestuurd aan president Mario Draghi van de ECB met daarbij een motie van CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt. De brief is [hier](#) te lezen. De brief gaat over de verwachte plannen van de ECB om banken te compenseren voor de negatieve rente als ze hun geld stallen bij de ECB.

Het [Wetsvoorstel](#) en de Memorie van Toelichting Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 zijn op 16 september gepubliceerd. Dit zijn de regels over de verdeling van pensioen bij scheidingen vanaf 2021.

Op 17 september was het Prinsjesdag. In de [Troonrede](#) werd over het pensioenakkoord gezegd dat "we daarmee als land de bakens voor de middellange en lange termijn verzetten. Ook de generaties na ons hebben recht op een goed pensioen." Daarnaast werd benoemd dat de uitvoering van het pensioenakkoord dit parlementaire jaar wordt uitgevoerd. Ook werd de [Miljoenennota](#) 2020 aangeboden. In de Miljoenennota staat onder andere dat verdere uitwerking van het Pensioenakkoord zal bijdragen aan een toekomstbestendig pensioenstelsel. 85,8 miljard euro van de in totaal 302,1 miljard euro wordt besteed aan Sociale Zekerheid.

Oktober

In oktober schreef Diederik Kok met medewerking van Noortje van Bergeijk een [artikel](#) in Pensioen & Praktijk. Het artikel gaat over het nieuwe pensioenstelsel, de veranderingen en de noodzakelijkheid.

Op 1 oktober was er een [Wetsvoorstel](#) tot wijziging van de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen in verband met het verlengen van de werkingsduur van die wet en het verhogen van de toetredingsleeftijd.

Op 4 oktober heeft de Rijksoverheid verscheidene [documenten](#) gepubliceerd over de Wet Arbeidsmarkt in balans met informatie voor werkgevers en werknemers. Hierbij staat in hoofdlijnen beschreven waar zij met ingang van 1 januari 2020 rekening mee moeten houden.

Minister Koolmees [informeerde](#) de Tweede Kamer op 7 oktober over de planning en uitwerking van het pensioenakkoord. In een tabel wordt schematisch de planning van de uitwerking van het pensioenakkoord weergegeven. Wij maakten van deze tabel een overzichtelijke [tijdlijn](#).

De AFM publiceerde op 10 oktober met Trendzicht haar jaarlijkse [analyse](#) van trends en ontwikkelingen in de financiële markten.

Minister Koolmees stuurde de Tweede Kamer op 14 oktober de [verzamelbrief](#) pensioenonderwerpen. In de brief gaat de minister in op het document van 50Plus over de

analyse scenario verlagingen en het document over een alternatief pensioenstelsel. De minister stuurde op 15 oktober een [brief](#) aan de Tweede Kamer over de AOW-pensioenleeftijd in relatie tot de private arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) en verzekering oudere zelfstandigen.

Op 24 oktober plaatsten wij een update over het nieuwsbericht over het PEPP. Je vindt het bericht [hier](#).

Op 25 oktober publiceerde het CBS een [onderzoek](#) waaruit bleek dat er ruimt 100 duizend minder mensen lid zijn van vakbonden dan in 2017. De afname is het sterkst bij jongeren tot 25 jaar.

November

Op 1 november stelt minister Koolmees dat de AOW-leeftijd in 2025 op 67 jaar blijft in een [Kamerbrief](#), nadat het CBS met een nieuwe [prognose](#) over levensverwachting kwam.

Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) bracht op 4 november een [rapport](#) uit waaruit bleek dat mensen met zware beroepen en met een arbeidsverleden van 45 jaar, waarvan in de laatste 20 jaar ten minste 10 jaar in een zwaar beroep, eerder met pensioen kunnen.

Op 5 november beantwoorde minister Koolmees [Kamervragen](#) over de rol van pensioenfondsen bij dierenwelzijn.

Op 7 november beantwoorde de minister [Kamervragen](#) over de uitkomsten van het nieuwe pensioencontract bij een blijvend lage rente.

Minister Koolmees informeerde op 11 november de Tweede Kamer over de Wet verbeterde premieregeling (Wvp). De [brief](#) is ook aan de Eerste Kamer aangeboden. Samenvattend heeft de Wvp een belangrijke verbetering gebracht ten opzichte van het oude wettelijke kader voor premieregelingen.

Op 18 november stuurt minister Koolmees de Tweede Kamer het [concept](#) lagere regelgeving over de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021.

Op 19 november [informeerde](#) de minister de Tweede Kamer over de maatregel voor het voorkomen van onnodige pensioenkortingen.

Op 20 november is het eerste wetgevingspakket in het kader van de uitwerking van het pensioenakkoord, inhoudende het wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen in [internetconsultatie](#) gegaan.

Op 27 november plaatsten wij een update bij het nieuwsbericht over het pensioenakkoord. Lees het nieuwsbericht [hier](#).

December

Op 3 december stuurde minister Koolmees een [Kamerbrief](#) aan de Eerste Kamer. Hij verzocht hierin om een commissie van deskundigen in te stellen voor onderzoek naar een

rekenmethode die voor een deel rekening houdt met de feitelijke rendementen van pensioenfondsen.

DNB maakte op 3 december haar [toezichtagenda](#) voor 2020 bekend. In de toezichtagenda van DNB staan in 2020 de financiële opzet, de voorbereiding van pensioenfondsen op de pensioenhervorming, datakwaliteit, ESG- en cyberrisico's, de invulling en werking van de sleutelfunctie en het toezicht gericht op pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's).

Op 12 december beantwoorde minister Koolmees [vragen](#) van de Eerste Kamer naar aanleiding van het principeakkoord vernieuwing pensioenstelsel.

Op 12 december plaatsten wij een [nieuwsbericht](#) over het Besluit aanwijzing organisaties van openbaar belang. Grote pensioenfondsen worden door dit besluit aangewezen als organisatie van openbaar belang per 1 januari 2020.

In een [rapport](#) van de AFM op 18 november raadde de AFM aan dat pensioenfondsen beter moeten communiceren met hun deelnemers indien ze korten op pensioenen. Ook moeten zij wijzen op de gevolgen van het eigen beleid.

Op 19 december bracht het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de [voortgangsrapportage](#) uit over de uitwerking van het pensioenakkoord. Bij een aantal trajecten is in de tussentijd al concrete voortgang geboekt. De andere trajecten worden ook kort genoemd, daarbij wordt gezegd dat er hard achter de schermen wordt gewerkt aan deze trajecten.

Disclaimer

Swalef streeft er naar de informatie correct en actueel te verstrekken. Aan de informatie die is verstrekt kunnen echter geen rechten worden ontleend. Swalef aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de inhoud en de informatie in dit nieuwsbericht.